

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

Слобожанської гімназії №2

Протокол від 10.06.2022 р. № 19

Голова педагогічної ради

 Олена ФОМЧЕНКОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Слобожанської гімназії №2

Слобожанської селищної ради

Чугуївського району

Харківської області

 Олена ФОМЧЕНКОВА

«10» ЧЕРВНЯ 2022 року

**Освітня програма
початкової освіти (1-4 класи)
Слобожанської гімназії №2
Слобожанської селищної ради
Чугуївського району Харківської області
на 2022/2023 навчальний рік**

Відповідно РІШЕННЯ Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області від 12.08.2022 №1292-VIII «Про перепрофілювання (зміну типу), перейменування Слобожанської гімназії №2 Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області та затвердження статуту», гімназію перейменовано з 01.09.2022 року.

Назва закладу:

Комунальний заклад «Слобожанський ліцей №2» Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип навчального закладу: Слобожанської гімназії №2 Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма початкової освіти (1-4 класи) Слобожанської гімназії №2 Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області на 2022/2023 навчальний рік розроблена відповідно до ст.33 закону України «Про освіту», ст.15, 38, 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р).

Освітня програма враховує вимоги Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової школи»)(у 1-4-х класах), У 2022/2023 навчальному році освітня програма школи розроблена на основі:

- для 1-2-х класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 №1272);
- для 3-4-х класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 №1273).

Головною метою гімназії є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до

самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями гімназії є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарвань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Гімназія несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання фінансової дисципліни.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, яка розпочалась у 2020 році, що також має місце в Україні, та необхідністю ведення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, запровадженим воєнним станом, забезпечення якісного виконання освітньої

програми в 2022/2023 навчальному році в школі можливе впровадження дистанційного навчання за допомогою платформи G Suite for Education.

Освітня програма визначає:

- ✓ загальний обсяг навчального навантаження;
- ✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- ✓ вимоги до осіб, які працюватимуть за цією освітньою програмою;
- ✓ річний навчальний план для 1-2-х класів з українською мовою навчання;
- ✓ річний навчальний план для 3-4-х класів з українською мовою навчання;
- ✓ перелік типових освітніх програм.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

- ✓ забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- ✓ забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;
- ✓ створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- ✓ формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- ✓ забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- ✓ підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- ✓ проведення атестації та сертифікації педагогів;
- ✓ цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи;
- ✓ забезпечення якісного виконання освітньої програми в умовах дистанційного навчання під час введення карантину.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 № 572, від 17.08.201 № 921, від 08.04.2016 № 401). При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

П'ятиденний навчальний тиждень. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою. Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули не менше 30 днів. Початок занять о 8.00.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів складає 805 годин/навчальний рік, для 2 класів – 875 годин/навчальний рік, для учнів 3-х класів складає 910 годин/навчальний рік, учнів 3-х класів складає 910 годин/навчальний рік, для учнів Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення та в якій передбачено додаткові години на вивчення курсів за вибором, індивідуальні та групові заняття.

Варіативна складова навчальних планів використовується на додаткові години для вивчення предмета «Українська мова» мовно-літературної освітньої галузі.

До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують підхід до організації освітнього процесу (Додаток 1, Додаток 2), перелік типових освітніх програм (Додаток 3).

Учні з особливими освітніми потребами (з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку), здобувають початкову освіту в закладі загальної середньої освіти за індивідуальними робочими навчальними планами, затвердженими наказами МОН України.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес може бути організований різноманітно, з використанням інтерактивних форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, навчально-практичні заняття, інтегровані уроки, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, оглядові та навчальні екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Під час карантинних обмежень або запровадженням воєнного стану в освітньому процесі застосовуються технології дистанційного навчання.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти НУШ

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у 1-2 класах носить формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю та самооцінювання на основі наказу МОН України від 13.07.2021 № 813 [«Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»](#)).

Метою формувального оцінювання є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду, як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості.

Застосування формувального оцінювання реалізує такі освітні завдання:

- ✓ Підтримання бажання вчитися та прагнути до максимально можливих результатів.
- ✓ Сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів.
- ✓ Формування в учнів впевненості в собі.
- ✓ Формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок. Усвідомлення ними, що власні помилки – це шлях до успіху.
- ✓ Забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та усвідомлення учнями навчального матеріалу на кожному етапі уроку (щоб вчитель бачив, чого досягли учні, де роблять помилки).
- ✓ Здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальної діяльності учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є результат навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення. Це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або освітніх компонентів.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання:

1. Формування об'єктивних та зрозумілих для учнів навчальних цілей. Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона була досягнута.
2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання до кожного конкретного завдання.
3. Формування суб'єктної позиції учнів в процесі оцінювання. Для організації самооцінювання та взаємооцінювання використовувати різноманітні інструменти зворотного зв'язку.
4. Створення умов для формування уміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (РЕФЛЕКСІЯ)
5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. (Корекція виконаної роботи, перевага надається індивідуальній роботі)

Для учнів третіх та четвертих класів застосовується формувальне та підсумкове (за рік).

Формувальне оцінювання у 3-4 класах здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

У третьому та четвертому класах рекомендуємо дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання та використовувати інструментарій формувального оцінювання, запропонований у методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів.

Орієнтовні вимоги до педагогічного спостереження, учнівського портфоліо, само- та взаємооцінювання викладено у наказі Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154.

Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для

формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні відображають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Підсумкове оцінювання (річне) у третіх та четвертих класах здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Здобувачі початкової освіти (учні 4-х класів) проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Підсумкове тематичне оцінювання здійснюється за результатами виконання діагностувальних робіт, розроблених на основі компетентнісного підходу, які можуть бути усними чи письмовими, у формі тестових завдань, цифровій формі (зокрема тестування в електронному форматі), комбінованої роботи, практичної роботи, усного опитування тощо. Завдання для діагностувальних робіт розробляються з урахуванням обов'язкових результатів навчання та відповідних умінь, рівні сформованості яких визначено у додатку до цих Методичних рекомендацій (додаток 1). Форми і види оцінювання, зміст завдань учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу. Обсяг діагностувальних робіт визначається із розрахунку прогнозованого часу на виконання окремих завдань учнями, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхньої готовності до виконання того чи іншого завдання. У третіх та четвертих класах тривалість виконання діагностичної роботи не повинна перевищувати 35 хвилин (із 40 хвилин уроку 5 хвилин – інструктаж, 35 хвилин – виконання роботи).

Періодичність проведення діагностувальних робіт відображається у календарно-тематичному плані з урахуванням кількості тем у межах кожного предмета.

Письмові діагностувальні роботи виконуються у зошитах для діагностувальних робіт або на окремих аркушах, бланках тощо.

Під час проведення підсумкового (річного) оцінювання визначається рівень сформованості кожного загального навчального результату, визначеного Державним стандартом початкової освіти, у відповідності до логіки та послідовності його формування згідно з навчальною програмою.

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту характеристику результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом року.

Документ підписують учитель класу, батьки учня (особи, які їх замінюють), директор гімназії. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня у гімназії.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-2-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1-А	1-Б	2-А	2-Б	2-В
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	-	-	-
	Українська мова та читання	-	-	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4	4
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3	3
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	-	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Разом	22	22	24	24	24
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	20	20	22	22	22
Мовно-літературна	<u>Індивідуальні та групові заняття:</u> Українська мова	1	1	1	1	1
	Всього (без урахування поділу класів на групи)	23	23	25	25	25

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-4-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		3-А	3-Б	3-В	4-А	4-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3	3
Математична	Математика	5	5	5	5	5
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3	3
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Разом	25	25	25	25	25
	Гранично допустиме навантаження на одного учня	23	23	23	23	23
Мовно-літературна	<u>Індивідуальні та групові заняття:</u> Українська мова	1	1	1	1	1
	Всього (без урахування поділу класів на групи)	26	26	26	26	26

Перелік типових освітніх програм

Класи	Мова навчання	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
1-2	з українською мовою навчання	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., 1-2 класи (Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272) https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti
3-4	з українською мовою навчання	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., 3-4 класи (Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273) https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-1273